ION G. SBIERA ŞI MIŞCAREA NAŢIONALĂ A ROMÂNILOR DIN BUCOVINA

ALIS NICULICĂ

Ion G. Sbiera und die Nationalbewegung der Rumänen in der Bukowina

(*Zusammenfassung*)

Der Artikel *Ion G. Sbiera und die Nationalbewegung der Rumänen in der Bukowina* is dem 180jährigen Geburtsjubiläum des Professors, Literaturhistorikers, Philologen, Folkloristen und Gründungsmitglieds der Rumänischen Akademie (1866) Ion G. Sbiera gewidmet. Es handelt sich um eine Darstellung seines Lebens und seiner didaktischen Tätigkeit im Kontext einer Gärungsepoche des Kulturlebens der Rumänen in der Bukowina. Aus dieser Perspektive ist „die nationale Emanzipation der Bukowiner Rumänen" für den Gelehrten Ion G. Sbiera „das grosse Ziel seines Lebens".

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Pädagoge, Verantwortungsbereitschaft, studierende Jugendliche, Bibliothek, Theater, Vorlesungen, Periodika, Asoziierungsformen, Identitätsausbildung, Kunstbewegung, Freizeit.

La 1 noiembrie 1836, venea pe lume, la Horodnic de Jos, cărturarul Ion G. Sbiera, una dintre personalităţile marcante ale culturii româneşti din Bucovina, om de ştiinţă, istoric literar, filolog, folclorist, strălucit pedagog, sprijinitor al învăţământului românesc şi al mişcării de redeşteptare naţională a românilor din Bucovina. Născut într-o familie de ţărani înstăriţi, Ion era cel de-al optulea copil, din cei zece (majoritatea fete) ai soţilor Gheorghe şi Ana Sbiera, având un singur frate, Nicolae, viitor preot (n. 1834).

Ion şi Nicolae vor deprinde primele noţiuni de scriere şi citire de la unul dintre învăţătorii ambulanţi care cutreierau Bucovina în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Pentru că dovediseră uşurinţă la învăţare, cei doi băieţi au fost trimişi la şcoală, în Rădăuţi (1845–1848), unde îşi vor însuşi temeinic limba germană,

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

pentru că, deşi oraşul era „mai de tot românesc”[1], toate materiile în şcoală se predau în limba germană şi niciun profesor nu cunoştea limba română: „Întra-această tristă poziţiune, am ajuns mai ales din a treia clasă gimnasială, de când începusei a şti mai multe în graiul nemţesc decât în cel românesc!”[2]. În 1848, I. G. Sbiera s-a înscris la Gimnaziul de patru clase din Cernăuţi, pentru a termina clasa a patra primară. Despre cum era capitala provinciei în anul revoluţiei, Sbiera scrie în memoriile sale: „În Cernăuţi găsâi mai mulţi străini decât în Rădăuţi şi auzâi acolo vorbindu-se mai adeseori şi ruseşte; în pieţele de negoţ însă predomina graiul românesc, nu însă şi prin dughiene”[3]. La şcoală, profesorul de limba română nu ştia nici măcar citi româneşte, astfel că, la orele sale, „el citea cu unii copii ruseşte, iar pre frate-mieu şi pre mine ne făcea învăţători pentru şcolerii români”[4]. Această descriere reflectă o realitate tristă a unui învăţământ care se desfăşura sub semnul improvizaţiei.

Ion G. Sbiera a urmat apoi Gimnaziul Superior, de opt clase, din Cernăuţi, între 1849 şi 1857, beneficiind şi de o bursă anuală de 80 de florini din partea Fondului Religionar Ortodox[5]. Era perioada postpaşoptistă, iar la Cernăuţi rămăsese în exil cărturarul transilvănean Aron Pumnul. Acesta devine titularul primei Catedre de limba română de la Gimnaziul cernăuţean şi, astfel, ajunge profesorul lui Ion G. Sbiera. Influenţa sa asupra tânărului învăţăcel a fost hotărâtoare, contribuind decisiv la formarea conştiinţei şi a caracterului său: „Înrâurinţa lui culturală asupra mea a fost determinantă şi decisivă. Convenirile mele din ce în ce mai dese şi tot mai intime cu acest mare şi iscusit învăţător au lăsat urme neşterse în sufletul meu şi, pe nesimţite, m-au făcut să apuc calea şi direcţia în care m-am mişcat în toată viaţa mea ulterioară”[6]. Pumnul şi-a pus la dispoziţia gimnaziştilor propria bibliotecă, în care se găseau şi cărţi româneşti care nu puteau fi procurate din altă parte. El i-a responsabilizat pe elevi, numindu-i, pe rând, pe cei mai studioşi, în funcţia de custode. Primul ei „custode” a fost Ion G. Sbiera[7]. După el au urmat alţii, între care şi Mihai Eminescu. Prin intermediul lui Aron Pumnul, Sbiera a ajuns să-i cunoască pe fraţii Hurmuzachi: Constantin, Eudoxiu, Gheorghe şi Alexandru (Alecu), cu acesta din urmă stabilind o relaţie deosebită.

În perioada 1857–1861, Ion G. Sbiera este student la Facultatea de Drept a Universităţii din Viena, frecventând, în paralel, şi cursurile Facultăţii de Filosofie. La fel ca toţi studenţii din acea vreme, Ion G. Sbiera era mereu conectat la ceea ce

1 Ion G. Sbiera, *Familiea Sbiera, după tradiţiune şi istorie* şi *Amintiri din viaţa autorului*, cu nouă ilustraţiuni familia[l]e, Cernăuţi, Tipografia Universitară î. cr. a lui R. Eckhardt, 1899, p. 92.

2 *Ibidem*, p. 93.

3 *Ibidem*, p. 96.

4 *Ibidem*.

5 Alis Niculică, *Ion G. Sbiera. Viaţa şi opera*, *Prefaţă* de prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, Suceava, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, 2005, p. 36, 37.

6 I. G. Sbiera, *op. cit.*, p. 106.

7 Alis Niculică, *op. cit.*, p. 38.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

se întâmpla în plan politic, cultural şi social în Bucovina. Astfel, în martie 1861, când erau organizate alegeri parlamentare în întreg imperiul, Ion G. Sbiera, împreună cu mai vechii săi prieteni Artemie Berariu şi Leon Popescu, a alcătuit un apel către alegătorii români din Bucovina, îndemnându-i la înţelepciune şi discernământ, realizând chiar un portret al celor ce ar merita să fie aleşi: „născuţi din moşi strămoşi bucovineni şi de legea noastră dreptcredincioasă […]; să fie iubitori de patrie, religiune şi naţiune […]; să fie cutezători, cu bărbăţie, cu tărie de duh şi cu vîrtute […]; să fie buni de gură şi ajunşi la cap, ca să poată pătrunde toate interesele înfăţişaţilor săi, ale patriei şi naţiunii şi să le apere cu căldură şi foc şi cu argumente lovitoare […]; să fie cunoscători de referinţile patriei şi naţiunii şi bisericii […]; să fie oameni probaţi şi de faptă […]”[8].

După studiile vieneze, I. G. Sbiera revine la Cernăuţi pentru a-i urma la Catedra de limba şi literatura română de la Gimnaziul cernăuţean (1861–1871) marelui şi îndrăgitului său profesor, Aron Pumnul, grav bolnav[9]. Între elevii iluştri pe care i-a pregătit s-a aflat şi tânărul Mihai Eminescu. Ion G. Sbiera a urmat linia trasată de Pumnul în procesul de predare şi, realizând faptul că elevilor le lipsesc cunoştinţe elementare de istorie naţională, a încercat să suplinească această lacună, ţinându-le şi prelegeri de istorie a românilor. Aceste prelegeri erau completate, în mod inspirat, cu diferite manifestări, organizate împreună cu elevii (excursii, serbări religioase etc.), manifestări care se transformau, pe nesimţite, în adevărate serbări cu caracter naţional: se cântau cântece populare, se recitau poezii patriotice, se ţineau discursuri[10].

În 1862, I. G. Sbiera s-a aflat între intelectualii români care au pus bazele *Reuniunii Române de Lectură* din Cernăuţi, societate ce-şi va schimba numele, în ianuarie 1865, în *Societatea pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina*. Scopul declarat al noii societăţi era unul cultural, de promovare a limbii şi literaturii române. Grupând în jurul său cele mai luminate minţi ale Bucovinei, a devenit, în scurt timp, cel mai important reper al vieţii culturale şi naţionale a românilor din Bucovina, organizând filiale în toate oraşele şi în localităţile rurale mai mari, acordând burse de studii şi premii literare, jucând un rol fundamental până la Unire.

Primul comitet de conducere al Societăţii era format din Mihai Zotta – preşedinte, Alexandru Hurmuzachi – vicepreşedinte şi I. G. Sbiera – secretar. „Dacă Al. Hurmuzachi este cel dintâi conducător al Societăţii, I. G. Sbiera este întemeietorul şi sufletul ei. De la dânsul a pornit iniţiativa înfiinţării, el a elaborat primul proiect de statut, el a intervenit pentru a obţine aprobarea lui. Şi după înfiinţare, I. G. Sbiera este cel mai important factor al ei, rămânând în comitet, cu

8 I. G. Sbiera, *op. cit.*, p. 135.

9 N. Tcaciuc-Albu, *Viaţa şi opera lui I. G. Sbiera*, Cernăuţi, Editura Liceului „Aron Pumnul”, 1936.

10 Al. Procopovici, *Doi dascăli bucovineni*: *I. G. Sbiera şi Sextil Puşcariu*, în „Luceafărul”, anul XV, nr. 4–5, Sibiu, 1920, p. 49–57; Alis Niculică, *op. cit.*, Suceava, 2005, p. 40, 41.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

puţine întreruperi, până în anul 1896”[11]. De asemenea, I. G. Sbiera va conduce, pentru câţiva ani, organul de presă al acesteia, „Foaia Societăţii” (1866–1869), după moartea redactorului Ambrozie Dimitroviţă[12].

Dezvoltarea teatrului în Principate va însemna pentru românii din Bucovina o atracţie irezistibilă. Astfel, încă din primii ani după constituirea Reuniunii Române de Lectură, membrii ei au căutat să aducă o trupă şi la Cernăuţi. În ianuarie 1864, boierul Alexandru Costin, membru al Reuniunii, la îndemnul fratelui său, Emanuel, care locuia la Botoşani, a angajat trupa Fani Tardini pentru a prezenta o suită de spectacole în capitala Bucovinei. Acest lucru a fost posibil cu acordul autorităţilor şi cu sprijinul direct al fraţilor Alecu şi Gheorghe Hurmuzachi, care au garantat acoperirea eventualului deficit bănesc care s-ar fi ivit din lipsă de spectatori[13].

Trupa a susţinut reprezentaţii la Cernăuţi în perioada 1/13 martie – 29 mai 1864, la Hotelul Moldova. În memoriile sale, I. G. Sbiera nota: „Prima reprezentaţiune a avut loc într-a 1/13 martie 1864 în sala teatrală din Hotelul de Moldova. S-a jucat *Radu Calomfirescu*, dramă cu cântece în patru acte şi un spectacol, de I. Dumitrescu. Sala era ticsită de public român; nu lipseau nici ţărani, nici şcoleri; se luaseră de mai înainte dispoziţiuni pentru aceasta. Toţi aşteptară cu nerăbdare rădicarea cortinei. Primele accente româneşti ce au răsunat de pe scenă au fost cele cuprinse în cântecul *Mihai Viteazul*: „Astăzi, fraţilor români,/ ne vedem şi noi stăpâni,/ pe-ale noastre namestii,/ ce şedeau mai tot pustii!...// Nu putea bietul român/ de tiranul de păgân,/ nici de casă a-şi vedea,/ ci soarta îşi blestema!...// Acum toţi ne-am uşurat/ şi rana ne-am vindecat./ Să trăiască, să trăiască/ cel cu chica oltenească!// Aşa noi toţi să strigăm/ şi credinţă să urăm/ Prinţului Mihai Viteazul/ cel ce ne-a tăiat necazul”.

Acest cântec – spune mai departe I. G. Sbiera –, executat în mod admirabil de către un cor numeros, a electrizat şi a fermecat poporul român. Nu se sfârşise bine prima strofă şi publicul, răpit de însufleţire nedescriptibilă, izbucni în aplauze şi strigăte de «bravo[!]» şi de «trăiască[!]», de cutremurau păreţii şi socotiai că are să se prăbuşească sala de atâta zgomot! Nicicând nu se văzuse atâta entuziasm! Puţinii străini prezenţi sta uimiţi, nedându-şi sama de cauza acestei însufleţiri supreme. Abia mai pe urmă, după reprezentare, cunoscură însemnătatea cântecului şi a dramei întregi, şi de aceea nu s-a mai permis de către poliţie repeţirea ei, cu toată stăruinţa comitetului aranjatoriu!”[14].

Interdicţia nu a împiedicat însă publicul să facă neîncăpătoare sala mare a Hotelului Moldova la toate cele 33 de reprezentaţii. Despre impactul acestor

11 C. Loghin, *Şaptezeci de ani de la înfiinţarea Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina (1862–1932)*, Cernăuţi, 1932, p. 5–6.

12 Alis Niculică, *op. cit.*, p. 41–43.

13 Alis Niculică, *Din istoria vieţii culturale a Bucovinei. Teatrul şi muzica (1775–1940)*, *Cuvânt-înainte* de prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, Bucureşti, Casa Editorială Floare albastră, 2009, p. 68, 69.

14 Ion G. Sbiera, *Familiea Sbiera…*, p. 188.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

spectacole asupra publicului român, în special asupra tinerilor gimnazişti, notează istoricul T. V. Ştefanelli, pe atunci elev la Gimnaziul Superior din Cernăuţi: „Venea publicul din toate unghiurile Bucovinei să asiste la reprezentaţii, iar studenţii nu lipseau […]. Cei ce puteau plăti preţul mic de intrare ce era stătorit pentru studenţi, intrau cu bilete cumpărate de dânşii; la mulţi le împărţea Comitetul teatral bilete prin profesorul Sbiera, iar restul forma un grup înaintea uşii de intrare şi nu era seară să nu se afle câţiva bărbaţi cu dare de mână, cari plăteau intrarea pentru grupul întreg de studenţi ce asediau uşa teatrului. Astfel, tot parterul teatrului era ocupat cu studenţi […] Şi asupra noastră, a studenţilor, a avut acest teatru mare înrâurire. Vedeam piese patriotice naţionale, auzeam o limbă frumoasă şi cântece bine executate şi, astfel, ne îndeletniceam şi noi în declamaţiuni şi ne însufleţeam din piesele alcătuite din istoria trecutului nostru. Toată învăţătura noastră în decursul celor opt ani de zile din liceu n-a avut atâta influenţă asupra dezvoltării noastre naţionale ca acest teatru. Acuma să fi văzut biblioteca studenţilor cât era de căutată şi cum piesele publicate de V. Alecsandri, C. Negruzzi, M. Millo şi de alţi autori erau citite şi răscitite de studenţi. Intrase o boală între noi a repeta cântece şi fraze de teatru, a face poezii şi a scrie chiar piese de teatru, pe care le arătam pe întrecute unul altuia”[15].

Alecu Hurmuzachi scria în „Foaia Societăţii”: „Iată dar primul rezultat cu care ne mândrim cu tot cuvântul înaintea străinilor, dându-le ocazia de a face o descoperire mare, pe care mulţi din ei poate nu o aşteptau, aceea adecă că limba noastră e destul de înaintată şi dezvălită (dezvoltată, n.n.), ca să poată servi de mijloc pentru interpretarea şi executarea artei dramatice şi că, cu toată înaintarea culturii străine, pe lângă toată modestia noastră, ne putem produce cu o trupă dramatică, cu un teatru, cum cel puţin aici în Cernăuţi poate numai rareori a fost altul mai bun”[16].

Elev la Cernăuţi, Eminescu a fost prezent, zi de zi, la toate spectacolele trupei Tardini. I. G. Sbiera a realizat impactul covârşitor pe care teatrul în limba română l-a avut asupra elevilor săi, obişnuiţi de profesorii germani cu ignorarea până la dispreţ a limbii şi istoriei poporului român. Într-o scrisoare trimisă, în 3 iulie 1889, lui Titu Maiorescu, invocând motivele pentru care Eminescu a renunţat la studiile cernăuţene, Sbiera nota: „În anul 1864, venise Fani Tardini cu trupa sa la Cernăuţi şi dădu primele represintaţiuni naţionale la noi în ţară. Însufleţirea ce au produs-o aceste represintaţiuni asupra publicului român a fost nedescriptibilă; credeam cu toţii că a sosit şi pentru noi ora mântuirii şi că de aici înainte vom avè şi noi a ne mişca în elementul nostru!

Asupra tinerimii înrâurirea a fost şi mai puternică, cu deosebire asupra celei de la gimnasiu conduse de mine şi căreia îi procuram gratis intrarea la representaţiunile teatrale. M. Eminescu, spirit deştept, şi inimă uşor impresionabilă,

15 Teodor V. Ştefanelli, *Amintiri despre Eminescu*, Iaşi, Editura Junimea, 1983, p. 75, 76.
16 A. Hurmuzachi, *Teatrul naţional în Cernăuţi*, în „Foaia Societăţii…”, anul I, 1865, p. 61.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

n-a rămas scutit de efectele represintaţiunilor; asupra lui au făcut o înrâurire chiar mai mare, cu deosebire asupra celei de la gimnasiu conduse de mine şi căriia îi procuram gratis intrare la representaţiunile teatrale [...]”[17].

În cadrul Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina, se înfiinţează un comitet care urma să se ocupe numai de promovarea teatrului românesc. Acest comitet, după a doua stagiune a trupei Fani Tardini (martie 1865), a discutat despre repertoriul care ar trebui să fie promovat de către trupele care urmau să viziteze Bucovina. Tinerii intelectuali susţineau promovarea unui teatru de idei, în care să se promoveze specificul naţional românesc. A avut însă câştig de cauză cealaltă parte, care considera că teatrul e menit şi să distreze publicul, aşa că prezenţa spectacolelor aşa-zis «uşoare» nu trebuie interzisă. Deoarece, argumentau aceştia, piesele, fie ele româneşti sau străine, aveau un impact benefic asupra publicului, prin simplul fapt că se jucau în limba română[18].

În timp ce numărul trupelor de teatru din Regat care poposesc în Bucovina creşte constant, în provincia românească aflată în graniţele Imperiului Austriac se dezvoltă o mişcare artistică deloc de neglijat, mai ales în rândul tinerilor, cei care aveau să înfăptuiască Unirea, dar şi în rândul ţăranilor şi intelectualilor grupaţi în jurul bisericilor sau în cadrul filialelor Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina. Despre apariţia formaţiilor corale şi artistice ale elevilor, Ion G. Sbiera nota în *Amintirile* sale: „Până după anul 1860, românii bucovineni n-aveau alte petreceri naţionale decât nunţile, cumătriile, colocăriile, hramurile şi rugile, zilele onomastice, vergelurile şi horele săteşti”. Şi mai departe: „După ce se înmulţiseră tinerii cu studii mai superioare, nu se îndestulară la astfeliu de petreceri, numai cu ospăţul, cu jocul cărţilor şi cu danţurile, ci introduseră în ele, pe încetul, cântece patriotice şi naţionale, executate în coruri improvizate, precum şi urări şi toasturi. Un pas înainte în numărul şi în modul petrecerilor naţionale s-a făcut în anul 1862, cu introducerea aşa-numitelor excursiuni maiale (desfăşurate la începutul lunii mai, n.n.), aranjate de studenţii gimnasiaşti români din Cernăuţi, mai întâi numai pentru sine, mai apoi, însă, şi pentru publicul român din oraş şi din împrejurime. La aceste excursiuni erau cântările şi declamările patriotice şi naţionale – lucrul principal; jocurile, când se puteau şi gustărica de întărire venea în linia a doua şi a treia”. Petrecerile în aer liber, la care luau parte oameni din toate categoriile sociale, aveau menirea, în viziunea romantică a lui I. G. Sbiera, să ducă la ştergerea diferenţelor dintre păturile sociale, care trebuiau să fie „unite între ele spre cooperare comună, pentru prosperarea întregului corp naţional, numit popor

17 I. E. Torouţiu, *Studii şi documente literare*, vol. III, Bucureşti, Institutul de Arte Grafice „Bucovina”, 1932, p. 116, 117; Teodor V. Ştefanelli, Radu I. Sbiera, Samoil I. Isopescu, *Amintiri despre Eminescu. Profesori şi colegi bucovineni ai lui Eminescu*, ediţie îngrijită, prefeţe, microbiografii, note, bibliografie şi postfaţă de Pavel Ţugui, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1996, p. 213, 214.

18 Alis Niculică, *Din istoria vieţii culturale a Bucovinei...*, p. 75.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

român", singurul impediment într-o „fusionare comună", fiind „diferenţa culturii, a vederilor sociale şi a mijloacelor de trai!"[19]

Datorită calităţilor sale de profesor şi cercetător, Ion G. Sbiera, devine, alături de Alexandru Hurmuzachi, în 1866, propunerea Bucovinei pentru nou înfiinţată Societate Literară Română de la Bucureşti, ce reunea cele mai importante personalităţi ale spaţiului românesc, care avea drept scop întocmirea dicţionarului şi glosarului limbii române. Societatea transformându-se în Societatea Academică Română, Sbiera a devenit, astfel, membru fondator al acestui înalt forum ştiinţific. La 8/20 august 1867, el va fi ales secretar al Societăţii Academice[20]. Câteva zile mai târziu, este numit în comisia însărcinată cu alcătuirea unui „proiect de ortografie după principiu etimologic, căutând a concilia, pe cât se poate, şi fonetica limbii cu dânsul"[21].

Din 1871, I. G. Sbiera primeşte funcţia de custode al Bibliotecii Bucovinei, pe care o va îndeplini cu sârguinţă şi conştiinciozitate timp de patru ani, el păstrându-şi postul de custode şi după înfiinţarea Universităţii (1875) şi trecerea Bibliotecii Ţării în subordinea acestei instituţii.

Cu o activitate ştiinţifică şi culturală deosebită, I. G. Sbiera se bucura de un prestigiu cum puţini contemporani îl aveau. Acest lucru, dublat de o experienţă didactică îndelungată, determină autorităţile să-l propună ca profesor pentru Catedra de limba română la nou înfiinţata Universitate, chiar dacă avea o licenţă în drept. În ziua de 18 octombrie 1875, la inaugurarea cursului, el va încălca hotărârea oficialităţilor de a ţine cursurile în limba germană şi va deschide cursul cu discursul intitulat *Educaţia veche şi educaţia nouă*, acesta fiind, de altfel, primul curs rostit în limba română la Universitatea cernăuţeană[22].

Profesorul Ion G. Sbiera va fi mereu alături de studenţi, sprijinindu-i în acţiunea lor de a se constitui într-o societate studenţească românească. Aşa s-a născut Societatea Academică „Arboroasa", ce a promovat cultura şi valorile naţionale şi care va avea, în scurta-i existenţă, să zguduie societatea Bucovinei. După dizolvarea „Arboroasei" în urma unui proces cu mare răsunet în spaţiul românesc, profesorul Ion G. Sbiera şi-a încurajat studenţii în formarea Societăţii „Junimea" (1878), care va fi una dintre cele mai active societăţi studenţeşti pe plan cultural, dar şi politic. De asemenea, i-a susţinut în încercările lor de a edita unele publicaţii, dintre acestea mai importantă fiind „Încercări literare" (13 februarie 1892 – 13 ianuarie 1893)[23].

19 Ion G. Sbiera, *Familiea Sbiera…*, p. 196, 197; Alis Niculică, *Din istoria vieţii culturale a Bucovinei...*, p. 185.

20 Dorina N. Rusu, *Istoria Academiei Române. Repere cronologice*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1992, p. 9.

21 Alis Niculică, *Ion G. Sbiera. Viaţa şi opera*, p. 43.

22 *Ibidem*, p. 45.

23 Pavel Ţugui, *Bucovina – istorie şi cultură*, Bucureşti, Editura Albatros, 2000, p. 159, 160.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)

La 14 decembrie 1898, I. G. Sbiera, doctor în filosofie, profesor la Universitatea din Cernăuţi şi membru al Academiei Române, avea să fie răsplătit de către Regele Carol I cu titlul de membru al Ordinului „Coroana României" în gradul de Comandor. „Decretul, semnat de Regele Carol I şi ministrul Afacerilor Străine, D. Sturdza, era cea mai înaltă recunoaştere a activităţii de o viaţă a omului de ştiinţă şi cultură I. G. Sbiera, pusă în slujba neamului său"[24].

Cursurile sale ţinute la liceu şi apoi la Universitate, alcătuite pentru un auditoriu neavizat, se constituie în „adevărate pagini de istorie a poporului român"[25]. Cele două tomuri ale sale, *Contribuiri pentru o istorie socială…* (în care prezintă istoria românilor de la 107 până la 1504) şi *Mişcări culturale şi literare la românii din stânga Dunării…* (care analizează perioada 1504–1714) sunt unice în istoria culturală a Bucovinei, ele reprezentând şi primele cursuri didactice ale istoriei limbii şi literaturii române, dar şi de istorie a neamului românesc, concepute pe baze ştiinţifice, având un rol important în pregătirea multor generaţii de elevi şi studenţi.

I. G. Sbiera, omul care, aşa cum mărturisea în *Amintirile* sale, şi-a petrecut întreaga viaţă „cu ochii în carte şi cu condeiul în mână"[26], a trăit la maximum fiecare clipă, învăţând continuu, citind şi instruindu-se, în condiţiile oferite de contextul politic al vremii, marele ţel al vieţii sale fiind emanciparea naţională a românilor bucovineni. El va părăsi această lume la 22 octombrie 1916, la Cernăuţi, în plin război mondial. Nu a mai apucat zilele emoţionante ale Marii Uniri. Trupul său se odihneşte în Cimitirul Vechi din Cernăuţi, alături de mult iubitul său dascăl, Aron Pumnul. Cu el s-a încheiat, practic, o epocă din istoria Bucovinei, epocă de mari frământări şi căutări, care însă şi-a croit drumul, cum era firesc, spre unitate politică şi teritorială cu întregul spaţiu locuit de români.

24 Conf. Alis Niculică, *Ion G. Sbiera. Viaţa şi opera*, p. 44.
25 *Ibidem*, p. 9.
26 I. G. Sbiera, *Familiea Sbiera...*, p. 406.

BDD-A32773 © 2017 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:09:36 UTC)